

TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 4.310

Tarih : 07.02.2024

9642

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet YILMAZ** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve İktüzüğün 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim. **07.02.2024.**

Nevra TYSAL ASLAN

Şırnak Milletvekili

Anayasa'nın 15. maddesine göre; **savaş, seferberlik** (21/1/2017 tarihli ve 6771 sayılı Kanununun 16'ncı maddesiyle, bu fıkra da yer alan "**sıkıyönetim**" ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.) **veya olağanüstü** hallerde, milletlerarası hukuktan doğan yükümlülükler ihlal edilmemek kaydıyla, durumun gerektirdiği ölçüde temel hak ve hürriyetlerin kullanılması kısmen veya tamamen durdurulabilir veya bunlar için Anayasada öngörülen güvencelere aykırı tedbirler alınabilir. Ayrıca Anayasa'nın 13. maddesinde ise temel hak ve özgürlüklerin sınırlandırıldığı durumların Anayasa ve kanunlarda açıkça yazılması gerektiği belirtilmiştir. Ancak mevzuatta **sokağa çıkmanın yasaklanması sonucunu doğuracak bir idari işlem yapma yetkisinin olağan dönem kanunları ile mülki amirlere verilmemesi ve sokağa çıkma yasağının olağan dönemlerde kullanılacak bir yetki olmamasına rağmen** 14 Aralık 2015'te Cizre'de Şırnak Valiliği sokağa çıkma yasağı ilan etmiş ve bu yasak kesintisiz, tam zamanlı olarak 79 gün sürdürülmüştür. Bu süre zarfında yaklaşık 300 sivil yaşamını yitirmiştir. Bunlardan 177'si ise sığındıkları bodrumlarda yakılarak katledilmiştir. Vahşet bodrumları" olarak adlandırılan bu bodrumlardan çıkarılan 177 cansız bedenden 41'i çocuk, 22'sinin kadın olduğu tespit edilmiştir. 79'unun ise kimlikleri dahi tespit edilememiştir. Bu bodrumlarda hayatını kaybeden 14 kişinin cenazesine ise ulaşamamıştır.

7 Şubat 2016 tarihinde TRT Haber: "*Güvenlik güçleri Şırnak Cizre'de teröristlerin kontrolündeki bodrum kata girdi. Çatışmada 60'a yakın terörist etkisiz hale getirildi.*" haberini paylaşmış ve daha sonra haberi yayından kaldırmıştır.

Daha sonra Devlet Bahçeli “**olaylar başlayınca ben hemen orada sıkıyönetim ilan edin dedim. Ama sonradan gördüm ki iyi ki benim o sözümü dinlememişler. Çünkü biz orada o gün komutanlar terörle mücadele ediyor diyorduk, meğer darbe planı yapıyorlarmış. Bir de ellerinde sıkıyönetim yetkisi olsaydı facia olabilirdi.**” Yine dönemin İçişleri Bakanı Efkân Ala ise “**emirlerimizi dinlemeyen bir grup var.**” demiştir.

Bu bağlamda;

- 1- Sokağa çıkmanın yasaklanması sonucunu doğuracak bir idari işlem yapma yetkisinin olağan dönem kanunları ile mülki amirlere verilmemesi ve sokağa çıkma yasağının olağan dönemlerde kullanılabilir bir yetki olmamasına rağmen; hukuksuz bir şekilde Cizre’de ilan edilen ve 79 gün süren sokağa çıkma yasakları sonucunda yaşanan ölümler, yaşam hakkı ihlalleri ve bu sürecin yarattığı yıkım ve tahribat konusunda şimdiye değin sorumlular hakkında herhangi bir idari ve/veya adli işlem neden tesis edilmemiştir?
- 2- Vahşet bodrumlarında hayatını kaybeden 14 kişinin cenazesi kimler tarafından alınmıştır? Bu kişiler nereye defnedilmiştir?
- 3- Bu ülkenin resmi devlet televizyonu olan TRT Haber’de yayınlanan ilgili haberin kaynağı nedir? Yapılan katliamda ölen siviller neden terörist olarak gösterilmiştir? Bu haberi yapan, yayınlanmasına onay veren yöneticiler kimlerdir? Bu haber hangi gerekçeyle kim/kimler tarafından yayından kaldırılmıştır? Haber ve haberi yapanlar hakkında neden soruşturma açılmamıştır?
- 4- Devlet Bahçeli’nin “... **o gün komutanlar terörle mücadele ediyor diyorduk, meğer darbe planı yapıyorlarmış. Bir de ellerinde sıkıyönetim yetkisi olsaydı facia olabilirdi.**” Yine dönemin İçişleri Bakanı Efkân Ala’nın “**emirlerimizi dinlemeyen bir grup var.**” demiştir. **Bu iddialar doğru mudur?**
- 5- Bu “emir” ya da “kural tanımayan grup/grupların” üyelerinin kimliklerinin belirlenmesi adına bir çalışma yapılmış mıdır? Hakkında soruşturma yürütülen kaç kişi bulunmaktadır? Bunların arasından görevden alınan kişi sayısı kaçtır?
- 6- Bu kişilerin işledikleri ağır insan hakları ihlalleri araştırılmış mıdır? Araştırılmadı ise nedeni nedir?
- 7- “Vahşet bodrumları”nın failleri açığa çıkarılmış mıdır? Böyle bir araştırma ve soruşturma yürütülmedi ise nedeni nedir?